

OBSAH

Předmluva	5
I. Pruská éra	7
Násilné připojení k periferii Pruska	9
Všeobecná germanizace	10
Středověká vesnice	11
Vysvobození sedláků z poddanství a roboty	12
Revoluční rok 1848	14
Hlučínské školství	16
Život chudiny	18
Důsledky uzavřenosti Hlučínska	21
Bismarckova éra	22
Než přišla I. světová válka	24
Válečné zázemí	29
První léta po válce ještě s Německem	30
Hlučínsko k ČSR	31
II. První léta ve svazku s Československou republikou	33
Jak došlo k připojení Hlučínska k Československu	35
Neradostný vstup do staronové vlasti	38
Kterak se stali z pruských Moravců Češi	39
Čtvrtina dospělých do Německa	41
Stávka školních dětí	42
Rozvoj školství po připojení k ČSR	43
Česko-německé třenice o německé školství	46
Česká, či německá kultura?	47
Velkostatky a juterka	48
Továrna na zpracování lnu v Chuchelné	49
Co se stalo s úsporami Hlučičanů?	50
Hlučičané v prvních čl. volbách	52
Proč případy obce Hat' a Pišť k ČSR až 16. 3. 1923?	53
Volební neúspěchy českých politických stran	54
Nepřetržitá jednání o rozdělení Hlučínska v I. ČSR	56
III. Dramatická 30. léta	59
Hlučínsko v době Velké hospodářské krize	61
Boj o záchranu uhelných dolů v Petřkovicích	61
Odjezdy Hlučičanů za prací do Německa	63
Hlučínské dívky za prací do Německa	64
O podomním obchodu u Kravařích a Koutech	65
Německé soukromé vyučování (Privatunterricht)	67
Předchůdci henleinovců na Hlučínsku	70
Vítězství henleinovců ve volbách v roce 1935	71
Za prací do Německa v předvečer II. světové války	72
Kulturní a spolkové vyžití Hlučičanů za I. republiky	70
Moravci a moravština – hlavní zvláštnost Hlučínska	73
Co přineslo nové Československo Hlučínsku?	75

Na cestě k Mnichovu 1938	78
Výstavba opevnění	80
IV. Za nacistické okupace	83
Říšská správa na Hlučínsku po Mnichovu	85
Válka jako likvidátor nezaměstnanosti	88
Kdo pracoval na Hlučínsku za války?	89
Váleční zajatci a cizinci – moderní otroci	90
Germanizace Hlučičanů	91
Příprava vysídlení nespolehlivých	92
Nacistické organizace na Hlučínsku	93
Hitlerova mládež (HJ)	94
Nastolení německého školství a kultury	95
Osudy hlučínských vekostatků	96
Jak tomu bylo s jutekovou půdou?	98
Kdo byli vlastně Hlučičané, nebo-li Prajzáci?	99
Válečná scéna se otevírá	100
Nelítostná válečná rež	102
Poslední boje	104
V. Těžký život Hlučičanů po II. světové válce	107
Katastrofální sociální poměry po skončení války	109
Poválečná zaměstnanost	110
Čsl. koloniální správa	112
První vlna „očisty obyvatel“	113
Stíhání zločinců a zrádců	115
Komu čsl. státní občanství	115
Konfiskace majetku	116
Čsl. politická scéna a její „hlučínský program“	119
Jak se na Hlučínsku v roce 1946 volilo	120
Odsun hlučínských Němců	121
Hornoslezští uprchlíci	122
Léta obnovy	123
Znovu k vysídlování Hlučičanů	124
Po únoru 1948 nová „očista“	125
VI. Hlučínsko v 50. letech	129
Kam za práci	131
O „duši“ hlučínského člověka	133
Zaostalost školství, kultury a zejména zdravotnictví	135
Očista obyvatel bez konce?	137
Socializace za každou cenu	139
Obavy řídicích garmitur z voleb 1954 na Hlučínsku	140
Hlučínsko – „Černá ovce“ v kraji	141
K pohybu obyvatelstva	142
Postupné změny v životě i myšlení, zrušení okresu Hlučín	144
VII. Z významných osobností	147
O dvou hlučínských kněžích	149
Cyprian Lelek - buditel pruských Moravců	149
Sochař Jan Janda, rodák z Hlučína – Darkoviček	151
Malíř Jan Bochenek – významný hlučínský rodák	152
Spisovatel August Scholtis, rodák z Bolatic	154

Josef Seyfried - stavitel chrámů	156
Významný hudební skladatel Karel Szuka, rodák ze Šilheřovic	157
Hudební skladatel Pavel Blaschke (1885–1969)	147
Akademický malíř Albert Ferenz, rodák z Velkých Hoštic	158
Malíř Vilém Balarin, rodák ze Zábřehu	158
VIII. Místopisné dodatky	161
Změny hranic okresu Hlučín	163
Zrušené osady – nyní pomístní názvy v obcích	163
O některých zaniklých osadách na Hlučínsku	163
K přezdívkám některých obcí a jejich obyvatel	164
Obce historického Hlučínska s německými názvy	165
Přehled velkostatkářské půdy na Hlučínsku v roce 1919	166
Mapy	167
Prameny a literatura	172
Doslov vydavatele Františka Maje	175
Obsah	177

Vilém Pláček

PRÁVCI ANEB K OSUDŮM HLUČÍNSKA 1742–1860

INSTITUT PRO
ZEMĚPISNÉ A
MAPOVÉ VĚDY

Nákladní a vydavatelství

Výbor zeměpisné a mapové vědy - Institut pro zeměpisné a mapové vědy

Náklad 1 000 k

II. úprava a doplnění vydání

Tisk - MAF - TISKÁRNA (tisk ve spolupráci s) 221 772 010

ISBN 978-80-86458-21-2

